

به نام خدا

روش های ایجاد کلاسی جذاب و دانش آموز محور توسط معلم خلاق

مؤلفان :

سیمین ریاحی

فاطمه السادات هدایی کشکویی

فرناز السادات هدایی کشکویی

صدیقه حیدرنژاد

قدرت الله امانی

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۴)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

Chaponashr.ir

سرشناسه: ریاحی، سیمین، ۱۳۴۵
 عنوان و نام پدیدآورندگان: روش های ایجاد کلاسی جذاب و دانش آموز محور توسط معلم خلاق /
 مولفان سیمین ریاحی، فاطمه السادات هدایی کشکویی، فرناز السادات هدایی کشکویی، صدیقه
 حیدرئزاد، قدرت الله امانی
 مشخصات نشر: انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۴.
 مشخصات ظاهری: ۱۱۰ ص.
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۱۲۹-۰۸۷-۱
 شناسه افزوده: هدایی کشکویی، فاطمه السادات، ۱۳۶۴
 شناسه افزوده: هدایی کشکویی، فرناز السادات، ۱۳۶۷
 شناسه افزوده: حیدرئزاد، صدیقه، ۱۳۶۷
 شناسه افزوده: امانی، قدرت الله، ۱۳۵۸
 وضعیت فهرست نویسی: فیپا
 یادداشت: کتابنامه.
 موضوع: کلاسی جذاب - دانش آموز محور - معلم خلاق
 رده بندی کنگره: TP ۹۸۳
 رده بندی دیویی: ۶۶۸/۵۵
 شماره کتابشناسی ملی: ۸۸۳۷۶۱۹
 اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیپا

نام کتاب: روش های ایجاد کلاسی جذاب و دانش آموز محور توسط معلم خلاق
 مولفان: سیمین ریاحی - فاطمه السادات هدایی کشکویی - فرناز السادات هدایی کشکویی
 صدیقه حیدرئزاد - قدرت الله امانی

ناشر: انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)

صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۴

چاپ: زبرجد

قیمت: ۱۶۵۰۰۰ تومان

فروش نسخه الکترونیکی - کتاب رسان:

<https://chaponashr.ir/ketabresan>

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۱۲۹-۰۸۷-۱

تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵

www.chaponashr.ir

فهرست

مقدمه	۵
فصل اول : مبانی نظری کلاس دانش آموز محور:	۹
تحول نقش معلم از انتقال دهنده به تسهیل گر یادگیری:	۱۱
ویژگی های کلاس دانش آموز محور در قرن ۲۱:	۱۳
تفاوت کلاس سنتی و کلاس فعال و پویا:	۱۶
نقش انگیزش در یادگیری عمیق دانش آموزان:	۱۸
یادگیری معنادار و ارتباط آن با زندگی واقعی دانش آموز:	۲۰
اصول روان شناختی یادگیری در کلاس های جذاب:	۲۳
فصل دوم : معلم خلاق؛ قلب تپنده کلاس جذاب:	۲۷
ویژگی های شخصیتی و حرفه ای معلم خلاق:	۲۹
تفکر خلاق و راه های تقویت آن در معلمان:	۳۱
نقش نگرش مثبت معلم در فضای کلاس:	۳۳
مدیریت احساسات و هوش هیجانی معلم:	۳۶
الگوسازی رفتاری و تأثیر آن بر دانش آموزان:	۴۰
معلم به عنوان الهام بخش، نه فقط آموزش دهنده:	۴۳
فصل سوم: روش های تدریس فعال و مشارکتی:	۴۷
یادگیری مشارکتی و کار گروهی در کلاس:	۴۸
روش حل مسئله و آموزش مبتنی بر پروژه:	۵۱
بحث کلاسی هدفمند و گفت و گوی سازنده:	۵۲
یادگیری مبتنی بر بازی:	۵۴
قصه گویی آموزشی و روایت محور کردن درس:	۵۶

۵۸	یادگیری اکتشافی و پرسش محور:
۶۳	فصل چهارم : طراحی محیط کلاس جذاب و پویا:
۶۵	چیدمان فیزیکی کلاس و تأثیر آن بر یادگیری :
۶۸	ایجاد فضای امن روانی برای مشارکت دانش آموزان :
۷۱	استفاده خلاقانه از رنگ، تصویر و ابزار کمک آموزشی :
۷۴	نقش فناوری های آموزشی در جذاب سازی کلاس :
۷۷	مدیریت زمان کلاس به شیوه دانش آموز محور :
۷۹	قوانین کلاسی مشارکتی و احترام متقابل:
۸۳	فصل پنجم : ارزشیابی، بازخورد و تداوم یادگیری:
۸۵	ارزشیابی توصیفی و فرآیندی به جای نمره محوری :
۸۷	نقش بازخورد سازنده در رشد دانش آموز :
۸۹	خودارزیابی و همتایابی در کلاس دانش آموز محور :
۹۲	شناسایی تفاوت های فردی و یادگیری شخصی سازی شده :
۹۵	ایجاد انگیزه درونی برای یادگیری مادام العمر :
۹۹	ارتباط مدرسه، خانواده و جامعه در تقویت یادگیری:
۱۰۵	نتیجه گیری :
۱۰۹	منابع:

مقدمه

آموزش و پرورش در دنیای امروز دیگر محدود به انتقال صرف دانش و حفظ مطالب درسی نیست، بلکه فرایندی پویا، تعاملی و انسان‌محور به‌شمار می‌آید که هدف اصلی آن پرورش توانمندی‌های فکری، اجتماعی و عاطفی دانش‌آموزان است. در چنین نگاهی، کلاس درس به فضایی زنده و معنادار تبدیل می‌شود که در آن دانش‌آموز نقش فعالی در ساخت یادگیری خود ایفا می‌کند و معلم، هدایت‌گر و تسهیل‌گر این مسیر است.

تجربه‌های آموزشی نشان می‌دهد که هرچه میزان مشارکت، احساس امنیت روانی و انگیزش درونی دانش‌آموزان بیشتر باشد، یادگیری عمیق‌تر و ماندگارتر خواهد بود. معلم خلاق با شناخت تفاوت‌های فردی، نیازهای روان‌شناختی و علایق دانش‌آموزان، می‌تواند کلاس درس را از حالت یکنواخت و معلم‌محور خارج کرده و به محیطی جذاب، الهام‌بخش و دانش‌آموز‌محور تبدیل کند. استفاده از روش‌های نوین تدریس، ایجاد فرصت گفت‌وگو، تقویت کار گروهی و توجه به تجربه زیسته دانش‌آموزان، از جمله عواملی است که به پویایی کلاس کمک می‌کند. این کتاب با هدف ارائه راهکارهای عملی و کاربردی برای معلمان تدوین شده است تا بتوانند با تکیه بر خلاقیت، آگاهی و نگرش حرفه‌ای خود، کلاس‌هایی پویا و اثرگذار ایجاد کنند؛ کلاس‌هایی که در آن یادگیری نه یک اجبار، بلکه تجربه‌ای لذت‌بخش و معنادار برای دانش‌آموزان باشد.

در دنیای پرتحول امروز، آموزش باید به‌گونه‌ای باشد که نه‌تنها دانش‌آموزان را با مفاهیم علمی آشنا کند، بلکه آنان را برای زندگی در جامعه‌ای پیچیده و پویا آماده سازد. این هدف زمانی تحقق می‌یابد که کلاس درس به محیطی زنده و پویا تبدیل شود و نقش معلم از کنترل‌کننده و سخن‌گو به هدایت‌گر و الهام‌بخش تغییر یابد. معلم خلاق، با درک عمیق از ویژگی‌های نسل جدید و نیازهای آموزشی آنان، می‌تواند از هر موقعیت آموزشی فرصتی برای رشد و یادگیری بسازد. او با استفاده از روش‌های نوآورانه و متنوع، فضای کلاس را به محیطی تبدیل می‌کند که در آن هر دانش‌آموز احساس دیده شدن، ارزشمندی و تعلق دارد. در چنین فضایی، آموزش به گفت‌وگویی سازنده میان ذهن‌ها تبدیل می‌شود و

یادگیری از قالب تکرار و حفظ بیرون آمده و معنایی تازه می‌یابد. خلاقیت معلم نه در ابزارهای پیشرفته، بلکه در نگرش، ارتباط انسانی و توانایی او در یافتن راه‌های متفاوت برای برانگیختن ذهن دانش‌آموزان نمود پیدا می‌کند. کلاس جذاب، عرصهٔ تجربه، اشتباه، کشف و بازآفرینی است؛ جایی که معلم با شوق و نگرش مثبت، زمینهٔ شکوفایی استعدادهای نهفته را فراهم می‌کند. این کتاب تلاشی است برای بازکردن افق‌های تازه در نگاه معلمان و یادآوری این نکته که هر کلاس می‌تواند به فرصتی برای تغییر، رشد و الهام تبدیل شود؛ اگر معلم، با ایمان به توانایی‌های خود و شاگردانش، در مسیر خلاقیت و تحول قدم بردارد. در این مسیر، توجه به صدای دانش‌آموزان و مشارکت دادن آنان در فرایند یاددهی-یادگیری، یکی از ارکان اساسی کلاس دانش‌آموزمحور به‌شمار می‌آید. زمانی که دانش‌آموز احساس می‌کند نظر، تجربه و پرسش او ارزشمند است، مسئولیت یادگیری خود را آگاهانه می‌پذیرد و با انگیزه بیشتری در فعالیتهای کلاسی حضور می‌یابد. معلم خلاق با ایجاد فرصت‌های متنوع برای اظهار نظر، تجربه کردن و همکاری، به دانش‌آموزان می‌آموزد که یادگیری فرایندی فعال و مشترک است، نه امری تحمیلی و یک‌سویه. چنین کلاسی زمینه‌ساز پرورش تفکر انتقادی، خلاقیت، اعتمادبه‌نفس و مهارت‌های اجتماعی خواهد بود.

از سوی دیگر، دانش‌آموزمحور بودن کلاس به معنای رها کردن چارچوب‌ها نیست، بلکه مستلزم برنامه‌ریزی آگاهانه، مدیریت هدفمند و شناخت عمیق معلم از مسیر آموزشی است. این کتاب بر آن است تا نشان دهد که چگونه می‌توان میان نظم آموزشی و آزادی یادگیری تعادلی سازنده ایجاد کرد. امید است مطالب پیش‌رو بتواند معلمان را در مسیر ساختن کلاس‌هایی پویا، انسانی و اثربخش یاری دهد؛ کلاس‌هایی که در آن آموزش با معنا، خلاقیت با تعهد و یادگیری با لذت همراه است و هر دانش‌آموز فرصت می‌یابد بهترین نسخه از توانایی‌های خود را کشف و شکوفا کند.

بدیهی است که تحقق چنین رویکردی نیازمند آگاهی، مهارت و تعهد حرفه‌ای معلم است؛ معلمی که آموزش را رسالتی انسانی می‌داند و به تأثیر عمیق رفتار و اندیشه خود بر آینده دانش‌آموزان باور دارد. کلاس دانش‌آموزمحور حاصل تصادف یا امکانات ویژه نیست، بلکه نتیجه انتخاب آگاهانه، برنامه‌ریزی هدفمند و خلاقیت مستمر معلم در مواجهه با شرایط

گوناگون آموزشی است. این کتاب می‌کوشد با نگاهی واقع‌بینانه و در عین حال الهام‌بخش، مسیر دستیابی به چنین کلاسی را برای معلمان روشن سازد و نشان دهد که حتی در ساده‌ترین امکانات نیز می‌توان یادگیری را جذاب و اثربخش طراحی کرد. امید است مطالب ارائه‌شده، نه تنها به ارتقای مهارت‌های تدریس معلمان کمک کند، بلکه نگرشی تازه نسبت به جایگاه دانش‌آموز، معنا و هدف آموزش ایجاد نماید. آموزش زمانی ماندگار خواهد بود که با احترام، خلاقیت و مشارکت همراه شود و این مهم، تنها در سایه حضور معلمانی اندیشمند و متعهد تحقق می‌یابد. این اثر با چنین رویکردی نگاشته شده است تا گامی هرچند کوچک در مسیر تحول کلاس درس و ارتقای کیفیت آموزش بردارد.

فصل اول:

مبانی نظری کلاس دانش آموز محور:

کلاس دانش آموز محور بر این اصل استوار است که یادگیری فرایندی فعال، پویا و مبتنی بر مشارکت آگاهانه فراگیران است. در این رویکرد، دانش آموزان تنها دریافت کننده اطلاعات نیستند، بلکه نقش اساسی در ساخت معنا و فهم مفاهیم ایفا می کنند. نظریه های نوین یادگیری، به ویژه دیدگاه های سازنده گرایانه، بر این باورند که دانش زمانی پایدار و عمیق می شود که فرد آن را بر پایه تجربه، تعامل و تفکر شخصی بازسازی کند. کلاس دانش آموز محور بر تفاوت های فردی، علایق، توانایی ها و سبک های یادگیری دانش آموزان تأکید دارد و یادگیری یکسان برای همه را ناکارآمد می داند. در چنین کلاسی، معلم نقش تسهیل گر، راهنما و طراح موقعیت های یادگیری را بر عهده دارد و به جای انتقال صرف محتوا، شرایطی را فراهم می کند که دانش آموزان به کشف، پرسش و تحلیل بپردازند. تعامل مؤثر، گفت و گوی سازنده و یادگیری مشارکتی از عناصر کلیدی این رویکرد به شمار می آیند.

فضای کلاس دانش آموز محور باید از امنیت روانی برخوردار باشد تا دانش آموزان بدون ترس از قضاوت، ایده ها و دیدگاه های خود را بیان کنند. این رویکرد، زمینه ساز پرورش مهارت های تفکر انتقادی، حل مسئله و مسئولیت پذیری در دانش آموزان است. همچنین یادگیری در این چارچوب، با زندگی واقعی و تجربیات روزمره پیوند می خورد و از حالت انتزاعی خارج می شود. کلاس دانش آموز محور نه تنها به رشد شناختی، بلکه به رشد اجتماعی و عاطفی فراگیران نیز توجه دارد. در نهایت، این رویکرد آموزشی، بستری مناسب برای تربیت انسان هایی خلاق، مستقل و یادگیرنده مادام العمر فراهم می سازد.

کلاس دانش آموز محور بر این اصل استوار است که یادگیری فرایندی فعال، پویا و مبتنی بر مشارکت آگاهانه فراگیران است. در این رویکرد، دانش آموزان تنها دریافت کننده اطلاعات

نیستند، بلکه نقش اساسی در ساخت معنا و فهم مفاهیم ایفا می کنند. نظریه های نوین یادگیری، به ویژه دیدگاه های سازنده گرایانه، بر این باورند که دانش زمانی پایدار و عمیق می شود که فرد آن را بر پایه تجربه، تعامل و تفکر شخصی بازسازی کند. کلاس دانش آموز محور بر تفاوت های فردی، علایق، توانایی ها و سبک های یادگیری دانش آموزان تأکید دارد و یادگیری یکسان برای همه را ناکارآمد می داند. در چنین کلاسی، معلم نقش تسهیل گر، راهنما و طراح موقعیت های یادگیری را بر عهده دارد و به جای انتقال صرف محتوا، شرایطی را فراهم می کند که دانش آموزان به کشف، پرسش و تحلیل بپردازند. تعامل مؤثر، گفت و گوی سازنده و یادگیری مشارکتی از عناصر کلیدی این رویکرد به شمار می آیند. فضای کلاس دانش آموز محور باید از امنیت روانی برخوردار باشد تا دانش آموزان بدون ترس از قضاوت، ایده ها و دیدگاه های خود را بیان کنند. این رویکرد، زمینه ساز پرورش مهارت های تفکر انتقادی، حل مسئله و مسئولیت پذیری در دانش آموزان است. همچنین یادگیری در این چارچوب، با زندگی واقعی و تجربیات روزمره پیوند می خورد و از حالت انتزاعی خارج می شود. کلاس دانش آموز محور نه تنها به رشد شناختی، بلکه به رشد اجتماعی و عاطفی فراگیران نیز توجه دارد. در نهایت، این رویکرد آموزشی، بستری مناسب برای تربیت انسان هایی خلاق، مستقل و یادگیرنده مادام العمر فراهم می سازد. از منظر آموزشی، کلاس دانش آموز محور بر این باور استوار است که یادگیری زمانی اثربخش خواهد بود که با نیازها، علایق و تجربیات پیشین فراگیران پیوند بخورد. در این چارچوب، دانش آموزان به عنوان یادگیرندگان فعال در فرایند تصمیم گیری آموزشی مشارکت داده می شوند و احساس مالکیت نسبت به یادگیری خود پیدا می کنند. چنین احساسی موجب افزایش انگیزش درونی و پایداری یادگیری می شود. نظریه های انگیزشی نیز تأکید دارند که اختیار، شایستگی و ارتباط، سه عامل کلیدی در تقویت یادگیری عمیق هستند که در کلاس دانش آموز محور به طور هم زمان مورد توجه قرار می گیرند. معلم در این رویکرد با طراحی فعالیت های معنادار، زمینه تعامل سازنده میان دانش آموزان و محتوا را فراهم می سازد. یادگیری از حالت انفرادی و رقابتی فاصله گرفته و به تجربه ای اجتماعی و مشارکتی تبدیل می شود. در چنین فضایی، تفاوت های فردی نه مانع، بلکه فرصتی برای

غنای یادگیری تلقی می‌گردد. کلاس دانش‌آموزمحور به رشد توانایی خودارزیابی و خودتنظیمی کمک می‌کند و دانش‌آموزان را برای یادگیری مستقل در آینده آماده می‌سازد. این رویکرد، آموزش را از تمرکز صرف بر نتایج به توجه عمیق به فرایند یادگیری سوق می‌دهد. در نهایت، مبانی نظری کلاس دانش‌آموزمحور بر پرورش انسان‌هایی آگاه، مسئول و توانمند تأکید دارد که قادرند در مواجهه با مسائل زندگی، اندیشمندانه و خلاقانه عمل کنند.

تحول نقش معلم از انتقال‌دهنده به تسهیل‌گر یادگیری :

تحول نقش معلم در نظام‌های آموزشی معاصر، بازتابی از تغییرات بنیادین در نگرش به ماهیت یادگیری و یاددهی است، به‌گونه‌ای که معلم دیگر صرفاً به‌عنوان انتقال‌دهنده اطلاعات تلقی نمی‌شود، بلکه به‌مثابه راهنما و تسهیل‌گری فعال در فرایند یادگیری ایفای نقش می‌کند. در رویکردهای سنتی، معلم منبع اصلی دانش محسوب می‌شد و دانش‌آموزان نقش دریافت‌کننده‌های منفعل اطلاعات را بر عهده داشتند، اما این الگو به تدریج کارایی خود را در پاسخ به نیازهای پیچیده جوامع امروزی از دست داده است.

ظهور نظریه‌های یادگیری شناختی و سازنده‌گرایانه نشان داد که یادگیری فرایندی فعال، پویا و مبتنی بر تعامل فرد با محیط است و این امر مستلزم بازتعریف نقش معلم در کلاس درس است. در این چارچوب، معلم به جای تمرکز صرف بر انتقال محتوا، شرایطی را فراهم می‌کند که دانش‌آموزان بتوانند از طریق تجربه، پرسشگری و تعامل، دانش را به‌صورت معنادار بسازند. تسهیل‌گر یادگیری، به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان توجه دارد و مسیرهای متنوعی برای دستیابی به اهداف آموزشی طراحی می‌کند تا هر یادگیرنده بتواند متناسب با توانایی‌ها و علایق خود رشد کند. در چنین نگاهی، کلاس درس به فضایی تعاملی تبدیل می‌شود که در آن گفت‌وگو، کار گروهی و حل مسئله جایگزین سخنرانی‌های یک‌سویه می‌گردد. نقش جدید معلم مستلزم برخورداری از مهارت‌های ارتباطی قوی است، زیرا ایجاد رابطه‌ای مبتنی بر احترام، اعتماد و همدلی، بستر اصلی یادگیری عمیق را فراهم می‌سازد. معلم تسهیل‌گر، به جای ارائه پاسخ‌های آماده، با طرح

پرسش های هدفمند، ذهن دانش آموزان را به تفکر انتقادی و خلاق سوق می دهد. این تحول نقش، ارزیابی آموزشی را نیز دگرگون می کند، به طوری که ارزشیابی فرایندی و توصیفی جایگزین سنجش های صرفاً نمره محور می شود. در رویکرد تسهیل گری، خطا به عنوان بخشی طبیعی از فرایند یادگیری پذیرفته می شود و معلم از اشتباهات دانش آموزان به عنوان فرصت های آموزشی بهره می برد.

استفاده آگاهانه از فناوری های آموزشی نیز یکی از ابزارهای مهم معلم تسهیل گر است که می تواند یادگیری را عمیق تر، جذاب تر و کاربردی تر سازد. در این فضا، معلم نقش طراح موقعیت های یادگیری را بر عهده دارد و با برنامه ریزی هدفمند، دانش آموزان را به مشارکت فعال تشویق می کند. تحول نقش معلم، به تقویت حس مسئولیت پذیری و خودتنظیمی در دانش آموزان منجر می شود، زیرا آنان یاد می گیرند مالک فرایند یادگیری خود باشند. این تغییر نگرش، زمینه ساز پرورش مهارت های قرن بیست و یکم همچون همکاری، تفکر انتقادی و حل مسئله در دانش آموزان است. معلم تسهیل گر، یادگیری را محدود به کلاس درس نمی داند و دانش آموزان را به پیوند دانش مدرسه ای با زندگی واقعی هدایت می کند.

چنین نقشی مستلزم یادگیری مستمر خود معلم است، زیرا تسهیل گری نیازمند به روزرسانی دانش حرفه ای و بازاندیشی مداوم در شیوه های تدریس است. در این مسیر، معلم از اقتدار مطلق فاصله می گیرد و به شریکی آگاه در فرایند یادگیری تبدیل می شود که در کنار دانش آموزان حرکت می کند. تحول نقش معلم، فرهنگ کلاس را از رقابت ناسالم به همکاری سازنده تغییر می دهد و فضایی امن برای بیان ایده ها فراهم می آورد. نتیجه این رویکرد، افزایش انگیزش درونی دانش آموزان و ارتقای کیفیت یادگیری آنان است که آثار آن در بلندمدت در جامعه نیز نمایان می شود. تغییر نقش معلم از انتقال دهنده به تسهیل گر یادگیری، نه تنها یک انتخاب آموزشی، بلکه ضرورتی اجتناب ناپذیر برای پاسخ گویی به نیازهای انسان معاصر به شمار می آید.

این دگرگونی در نقش معلم، نیازمند تغییر نگرش نظام آموزشی نسبت به مفهوم قدرت و اقتدار در کلاس درس است، به گونه ای که اقتدار علمی معلم نه در کنترل مطلق، بلکه در

هدایت آگاهانه و حمایت‌گرانه نمود پیدا می‌کند. در چنین فضایی، معلم با ایجاد فرصت‌های یادگیری معنادار، به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا دانش را نه به صورت حفظی، بلکه به صورت کاربردی و پایدار درک کنند. نقش تسهیل‌گرانه معلم مستلزم توجه ویژه به فرایند یادگیری است، زیرا تمرکز از نتیجه نهایی به مسیر رسیدن به یادگیری عمیق منتقل می‌شود. معلم در این جایگاه، با مشاهده دقیق رفتارهای یادگیری، بازخوردهای سازنده ارائه می‌دهد و از این طریق، رشد شناختی و عاطفی دانش‌آموزان را تقویت می‌کند. این رویکرد، یادگیری را به تجربه‌ای مشارکتی تبدیل می‌کند که در آن دانش‌آموزان از یکدیگر می‌آموزند و مسئولیت جمعی در قبال یادگیری شکل می‌گیرد. معلم تسهیل‌گر با پذیرش تنوع دیدگاه‌ها، به دانش‌آموزان می‌آموزد که اختلاف نظر نه تهدید، بلکه فرصتی برای غنای فکری و گسترش افق‌های ذهنی است. در این چارچوب، آموزش از قالب‌های خشک و ازپیش‌تعیین‌شده فاصله می‌گیرد و انعطاف‌پذیری به یکی از ویژگی‌های اصلی تدریس تبدیل می‌شود. تحول نقش معلم همچنین باعث تقویت انگیزه درونی دانش‌آموزان می‌شود، زیرا آنان احساس می‌کنند در فرایند یادگیری دیده می‌شوند و صدای آن‌ها اهمیت دارد.

در نتیجه، یادگیری از یک فعالیت تحمیلی به تجربه‌ای داوطلبانه و لذت‌بخش تبدیل می‌گردد که تأثیر آن فراتر از فضای مدرسه ادامه می‌یابد. در مجموع، استمرار این تغییر نگرش می‌تواند به تربیت نسلی خودآگاه، خلاق و مسئولیت‌پذیر منجر شود که قادر است دانش را در موقعیت‌های واقعی زندگی به کار گیرد و نقش فعالی در توسعه فردی و اجتماعی ایفا کند.

ویژگی‌های کلاس دانش‌آموزمحور در قرن ۲۱:

کلاس دانش‌آموزمحور در قرن بیست‌ویکم بازتابی از تحول عمیق در نگرش به آموزش است که در آن یادگیرنده در کانون فرایند یاددهی-یادگیری قرار می‌گیرد و نقش او از دریافت‌کننده منفعل به مشارکت‌کننده‌ای فعال و آگاه تغییر می‌یابد. در چنین کلاسی، یادگیری به عنوان فرایندی پویا و معنادار در نظر گرفته می‌شود که بر اساس تعامل مستمر

دانش آموز با محتوا، معلم و همسالان شکل می گیرد یکی از ویژگی های اساسی این کلاس، توجه به تفاوت های فردی و پذیرش تنوع توانایی ها، سبک های یادگیری و علایق دانش آموزان است در کلاس دانش آموز محور، برنامه ریزی آموزشی انعطاف پذیر بوده و امکان تطبیق مسیر یادگیری با نیازهای واقعی یادگیرندگان فراهم می شود فضای یادگیری در این رویکرد، محیطی امن و حمایتی است که دانش آموزان در آن بدون ترس از قضاوت، ایده ها و دیدگاه های خود را بیان می کنند تعامل و گفت و گو نقش محوری در کلاس دانش آموز محور دارد و یادگیری از طریق تبادل نظر، بحث گروهی و همکاری تقویت می شود در این کلاس، معلم به عنوان راهنما و تسهیل گر، شرایطی را ایجاد می کند که دانش آموزان بتوانند به طور مستقل به کشف و ساخت دانش بپردازند پرسشگری به عنوان یکی از ابزارهای اصلی یادگیری مورد توجه قرار می گیرد و دانش آموزان تشویق می شوند سوال بپرسند و مسیر یادگیری را فعالانه دنبال کنند .

کلاس دانش آموز محور بر یادگیری عمیق تأکید دارد و از حفظ محوری صرف فاصله می گیرد تا فهم مفهومی و کاربردی دانش تقویت شود در این فضا، یادگیری به زندگی واقعی پیوند می خورد و دانش آموزان می آموزند آموخته های خود را در موقعیت های واقعی به کار گیرند استفاده هدفمند از فناوری های نوین آموزشی، یکی دیگر از ویژگی های مهم کلاس دانش آموز محور در قرن بیست و یکم است فناوری در این کلاس نه به عنوان هدف، بلکه به عنوان ابزاری برای تعمیق یادگیری، افزایش تعامل و توسعه مهارت های دیجیتال به کار گرفته می شود ارزشیابی در کلاس دانش آموز محور ماهیتی فرایندی دارد و بر بازخورد مستمر و سازنده تمرکز می کند در این رویکرد، سنجش تنها ابزاری برای نمره دهی نیست، بلکه وسیله ای برای بهبود یادگیری و رشد فردی دانش آموزان محسوب می شود .

خطا در کلاس دانش آموز محور به عنوان بخشی طبیعی از فرایند یادگیری پذیرفته می شود و فرصتی برای یادگیری بیشتر فراهم می آورد این نگرش، اضطراب یادگیری را کاهش داده و انگیزه درونی دانش آموزان را تقویت می کند کلاس دانش آموز محور به پرورش مهارت های تفکر انتقادی و حل مسئله توجه ویژه دارد دانش آموزان در این کلاس می آموزند مسائل را

تحلیل کنند، راه‌حل‌های متنوع ارائه دهند و پیامدهای تصمیم‌های خود را بسنجند همکاری و کار گروهی از عناصر کلیدی این نوع کلاس است که به تقویت مهارت‌های اجتماعی و ارتباطی منجر می‌شود در این فضا، رقابت ناسالم جای خود را به همکاری سازنده و یادگیری جمعی می‌دهد.

مسئولیت‌پذیری دانش‌آموزان در قبال یادگیری خود، از ویژگی‌های برجسته کلاس دانش‌آموزمحور است دانش‌آموزان به تدریج می‌آموزند اهداف یادگیری خود را تعیین کرده و پیشرفتشان را ارزیابی کنند این رویکرد، خودتنظیمی و استقلال یادگیری را در دانش‌آموزان تقویت می‌کند کلاس دانش‌آموزمحور به رشد ابعاد عاطفی و اجتماعی یادگیرندگان نیز توجه دارد احترام متقابل، همدلی و پذیرش تفاوت‌ها از ارزش‌های بنیادین حاکم بر این کلاس است در چنین فضایی، رابطه معلم و دانش‌آموز بر پایه اعتماد و تعامل دوسویه شکل می‌گیرد کلاس دانش‌آموزمحور یادگیری را به تجربه‌ای لذت‌بخش و معنادار تبدیل می‌کند این نوع کلاس، زمینه‌ساز پرورش شهروندانی آگاه، خلاق و مسئولیت‌پذیر در قرن بیست‌ویکم است ویژگی‌های کلاس دانش‌آموزمحور پاسخی مؤثر به نیازهای آموزشی جهان معاصر است که یادگیری مادام‌العمر و توانمندی فردی را در کانون توجه قرار می‌دهد در کلاس دانش‌آموزمحور، یادگیری به‌عنوان فرایندی مادام‌العمر تلقی می‌شود و دانش‌آموزان تشویق می‌شوند نگرش جست‌وجوگرانه و کنجکاوانه نسبت به دانش پیدا کنند این نوع کلاس، فرصت تجربه‌کردن، آزمون و خطا و بازاندیشی را برای یادگیرندگان فراهم می‌سازد و آنان را به یادگیری عمیق‌تر سوق می‌دهد دانش‌آموزان در چنین فضایی، مهارت تصمیم‌گیری را از طریق مشارکت در انتخاب فعالیت‌ها و مسیرهای یادگیری تمرین می‌کنند کلاس دانش‌آموزمحور به پرورش هویت یادگیرنده توجه دارد و به دانش‌آموزان کمک می‌کند تصویر مثبتی از توانمندی‌های خود شکل دهند در این کلاس، معلم با طراحی فعالیت‌های معنادار، یادگیری را از حالت انتزاعی خارج کرده و آن را به تجربه‌ای ملموس تبدیل می‌کند یادگیری میان‌رشته‌ای یکی از جلوه‌های مهم کلاس دانش‌آموزمحور است که به دانش‌آموزان امکان می‌دهد ارتباط میان مفاهیم مختلف را درک کنند. چنین رویکردی، انعطاف‌پذیری ذهنی دانش‌آموزان را افزایش داده و آنان را برای مواجهه با مسائل